P9_TA(2023)0070

Činnosť európskej ombudsmanky – výročná správa za rok 2021

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. marca 2023 o výročnej správe o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2021 (2022/2141(INI))

(C/2023/397)

Európsky parlament,

— so zreteľom na výročnú správu o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2021,

— so zreteľom na článok 10 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

— so zreteľom na článok 15, článok 24 ods. 3, článok 228 a článok 298 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na články 11, 41, 42 a 43 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),

— so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „UNCRPD“);

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu (EÚ, Euratom) 2021/1163 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá a všeobecné podmienky upravujúce výkon funkcie ombudsmana (štatút európskeho ombudsmana) a zrušuje rozhodnutie 94/262/ESUO, ES, Euratom ([1]),

— so zreteľom na Európsky kódex dobrej správnej praxe prijatý Európskym parlamentom 6. septembra 2001,

— so zreteľom na rámcovú dohodu o spolupráci uzatvorenú medzi Európskym parlamentom a európskym ombudsmanom 15. marca 2006, ktorá nadobudla účinnosť 1. apríla 2006,

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o činnosti európskeho ombudsmana,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. marca 2022 o iniciatíve s názvom V ústrety občanom: petičné právo, právo predložiť vec európskemu ombudsmanovi a európska iniciatíva občanov ([2])

— so zreteľom na článok 54 a článok 232 ods. 1 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre petície (A9-0054/2023),

A. keďže výročná správa o činnosti európskej ombudsmanky za rok 2021 bola oficiálne predložená predsedníčke Európskeho parlamentu 7. júna 2022 a ombudsmanka pani Emily O'Reillyová predložila správu Výboru pre petície 8. septembra 2022 v Bruseli;

B. keďže článkami 20, 24 a 228 ZFEÚ a článkom 43 charty sa európsky ombudsman oprávňuje prijímať sťažnosti týkajúce sa prípadov nesprávneho úradného postupu v činnostiach inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Únie s výnimkou Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ) pri výkone jeho súdnych právomocí;

C. keďže v článku 15 ZFEÚ sa uvádza, že „s cieľom podporovať dobrú správu vecí verejných a zabezpečiť účasť občianskej spoločnosti dodržiavajú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie v čo najväčšej možnej miere zásadu otvorenosti“ a že „každý občan Únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo zapísaným sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie“; keďže zabezpečenie toho, aby sa občanom EÚ poskytovali kvalitné služby a aby EÚ reagovala na ich potreby a obavy, má zásadný význam pre ochranu občianskych práv a základných slobôd;

D. keďže v článku 41 charty, ktorý sa týka práva na dobrú správu vecí verejných, sa okrem iného uvádza, že „každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote“;

([1]) Ú. v. EÚ L 253, 16.7.2021, s. 1.
([2]) Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 110.

E. keďže v článku 298 ods. 1 ZFEÚ sa stanovuje, že „pri vykonávaní svojich poslaní sú inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie podporované otvorenou, efektívnou a nezávislou európskou administratívou“;

F. keďže právo predložiť vec európskemu ombudsmanovi, petičné právo a európska iniciatíva občanov sú participatívne nástroje, ktorými sa podporuje transparentnosť, participatívna demokracia a aktívne európske občianstvo;

G. keďže v roku 2021 ombudsmanka pomohla 20 536 ľuďom a otvorila 338 vyšetrovaní, z ktorých 332 bolo založených na sťažnostiach a v šiestich prípadoch išlo o vyšetrovanie z vlastnej iniciatívy, a uzavrela 305 vyšetrovaní (300 na základe sťažností a päť z vlastnej iniciatívy); keďže väčšia časť vyšetrovaní sa týkala Komisie (208 vyšetrovaní alebo 61,5 %); keďže ďalší najväčší počet sa týkal Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) (16 vyšetrovaní alebo 4,7 %), Parlamentu (13 vyšetrovaní alebo 3,8 %), Európskeho úradu pre výber pracovníkov (13 vyšetrovaní alebo 3,8 %), Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) (11 vyšetrovaní alebo 3,3 %), Európskej agentúry pre lieky (8 vyšetrovaní alebo 2,4 %), Rady Európskej únie (7 vyšetrovaní alebo 2,1 %), Európskeho úradu pre boj proti podvodom (6 vyšetrovaní alebo 1,8 %) a iných inštitúcií (34 vyšetrovaní alebo 10,1 %);

H. keďže k trom najčastejším témam vo vyšetrovaniach uzavretých ombudsmankou v roku 2021 patrili transparentnosť a zodpovednosť (prístup k informáciám a dokumentom) (29 %), kultúra služieb (26 %) a riadne využívanie diskrečných právomocí (a to i v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti) (18 %); keďže medzi ďalšie témy patrí dodržiavanie procesných práv, dodržiavanie základných práv, dobré riadenie personálnych otázok, správne finančné riadenie, účasť verejnosti na rozhodovacom procese EÚ, etické otázky a oznamovanie protispoločenskej činnosti v administratíve EÚ;

I. keďže v roku 2021 začala ombudsmanka v rámci svojej strategickej práce štyri nové strategické vyšetrovania: o tom, ako Komisia riadi „efekt otáčavých dverí“ svojich zamestnancov; o transparentnosti interakcií Komisie so zástupcami tabakového priemyslu; o tom, ako agentúra Frontex dodržiava svoje povinnosti v oblasti základných práv a zabezpečuje zodpovednosť v súvislosti so svojimi rozšírenými povinnosťami; o tom, ako Európska obranná agentúra vybavila žiadosť svojho bývalého výkonného riaditeľa o prevzatie vedúcej funkcie v spoločnosti Airbus; o tom, akým spôsobom Komisia monitoruje fondy EÚ používané na presadzovanie práva osôb so zdravotným postihnutím a starších osôb na nezávislý život, a o tom, ako Európska investičná banka nakladá s určitými osobnými údajmi uchádzačov o zamestnanie pred prijatím rozhodnutí o prijatí do zamestnania;

J. keďže ombudsmanka v rozsiahlom vyšetrovaní „javu otáčavých dverí“, ktoré sa týkalo vzorky 100 rozhodnutí prijatých Komisiou v rokoch 2019 – 2021, zistila, že Komisia zakázala len dve činnosti;

K. keďže rok 2021 bol rokom dvadsiateho výročia nadobudnutia účinnosti nariadenia (ES) č. 1049/2001 ([3]) (nariadenie o transparentnosti) o prístupe verejnosti k dokumentom; keďže v roku 2021 ombudsmanka stanovila prístup k dokumentom ako ústredný bod, na ktorý by sa mal úrad ombudsmana zamerať počas celého roka„ keďže transparentnosť zostáva hlavnou témou sťažností a prioritou jej práce; keďže ombudsmanka usporiadala verejnú konferenciu o tom, ako by sa nariadenie o transparentnosti malo modernizovať tak, aby spĺňalo verejné potreby v tejto oblasti;

L. keďže Súdny dvor EÚ viackrát potvrdil, že otvorenosť v legislatívnom procese je presne to, čo tým, že umožňuje, aby sa o rozdieloch medzi rôznymi stanoviskami otvorene diskutovalo, prispieva k väčšej legitimite inštitúcií v očiach európskych občanov a zvyšuje ich dôveru; keďže Súdny dvor EÚ stanovil, že v skutočnosti je to nedostatok informácií a diskusií, ktorý môže v mysli občanov vyvolať pochybnosti a napomáhať šírenie dezinformácií, a to nielen pokiaľ ide o zákonnosť izolovaného aktu, ale aj o legitímnosť celého rozhodovacieho procesu ([4]);

M. keďže zlepšenie účasti občanov a zabezpečenie transparentnosti na úrovni EÚ je kľúčom k preklenutiu priepasti medzi Európskou úniou, jej inštitúciami, jej občanmi a zastupiteľskými organizáciami, prekonaniu nízkej dôvery občanov v inštitúcie EÚ a dosiahnutiu skutočnej viacúrovňovej demokracie; keďže ombudsman zohráva kľúčovú úlohu pri prekonávaní tejto priepasti;

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 145, 31.5.2001, s. 43).

([4]) Rozsudky Súdneho dvora z 1. júla 2008, Švédsko a Turco/Rada, C-39/05 P a C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, bod 59, a z 22. marca 2018, Emilio De Capitani/Európsky parlament, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, bod 78.

N. keďže sťažnosti občanov adresované ombudsmanke predstavujú základný prvok participatívnej demokracie a legitímnosti rozhodovacieho procesu Únie, keďže podporujú transparentnosť a dobrú správu v inštitúciách a orgánoch EÚ; keďže úloha ombudsmana sa v priebehu rokov vyvíjala a v súčasnosti umožňuje z vlastnej iniciatívy pomáhať pri riešení systémových problémov v administratíve EÚ a vydávať odporúčania na zlepšenie s cieľom vyriešiť problémy v rôznych prípadoch nesprávneho úradného postupu, čím získava čoraz dôležitejšiu úlohu v živote občanov, pokiaľ ide o otázky, ako je životné prostredie, migrácia a zdravie;

O. keďže v prípadoch, keď sťažnosť nepatrí do pôsobnosti ombudsmana, ombudsman by mal sťažovateľovi odporučiť, aby ju postúpil inému orgánu alebo Výboru pre petície;

P. keďže Súdny dvor EÚ zdôraznil, že demokratický model, ktorý prijala EÚ, má dva rozmery: zastupiteľská demokracia na základe článku 10 ods. 1 a 2 Zmluvy o EÚ a participatívna demokracia na základe článku 10 ods. 3 Zmluvy o EÚ; keďže prvý rozmer znamená, že zástupcovia občanov sú zodpovední za rozhodnutia, ktoré prijímajú, a druhý rozmer umožňuje občanom zúčastňovať sa na rozhodovacom procese; keďže Súdny dvor EÚ stanovil, že transparentnosť je relevantná v oboch rozmeroch ([5]);

Q. keďže úrad ombudsmana vo svojej strategickej práci v roku 2021 otvoril svoje vlastné nové a strategické iniciatívy týkajúce sa spôsobu, akým inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ zaznamenávajú textové a rýchle správy, ktoré zasielajú/prijímajú zamestnanci v rámci svojej odbornej spôsobilosti; o umelej inteligencii a administratíve EÚ; o povinnosti administratívy EÚ informovať verejnosť o tom, ako uplatňovať právo verejnosti na prístup k dokumentom EÚ; o transparentnosti portálu EÚ na riadenie ponúk na zákazky zadávané inštitúciami EÚ; o povinnostiach Komisie týkajúcich sa transparentnosti v súvislosti s nadchádzajúcim preskúmaním právnych predpisov EÚ v oblasti tabaku; o tom, ako Komisia sprístupňuje informácie o stretnutiach medzi komisármi a organizáciami alebo samostatne zárobkovo činnými osobami; a o tom, ako Komisia zabezpečuje dodržiavanie ľudských práv v kontexte medzinárodných obchodných dohôd;

R. keďže Súdny dvor EÚ v súvislosti s poskytnutím čo najširšieho práva verejnosti na prístup k dokumentom EÚ uviedol, že otvorenosť v tejto súvislosti prispieva k posilneniu demokracie tým, že občanom umožňuje kontrolovať všetky informácie, ktoré tvorili základ legislatívneho aktu; keďže Súdny dvor EÚ uviedol, že možnosť občanov oboznámiť sa so základmi zákonodarných činností je podmienkou, aby mohli efektívne vykonávať svoje demokratické práva ([6]);

S. keďže Súdny dvor EÚ vyložil článok 10 ods. 3 Zmluvy o EÚ tak, že v systéme založenom na zásade demokratickej legitimity sa spoluzákonodarcovia musia zodpovedať za svoje konanie verejnosti; keďže Súdny dvor EÚ uviedol, že výkon demokratických práv občanmi predpokladá možnosť podrobne sledovať rozhodovací proces prebiehajúci v inštitúciách, ktoré sa podieľajú na legislatívnom procese, a mať prístup k všetkým relevantným informáciám ([7]);

1. schvaľuje výročnú správu za rok 2021 predloženú európskou ombudsmankou a oceňuje, že v nej vynikajúcim spôsobom uvádza najdôležitejšie skutočnosti a údaje o činnosti ombudsmanky v roku 2021;

2. blahoželá Emily O'Reillyovej a jej úradu k ich pozoruhodnej práci a konštruktívnemu úsiliu nájsť rovnováhu medzi právom inštitúcií EÚ na prácu a verejným záujmom v administratíve EÚ, ktorá pracuje s najvyššími normami integrity a zodpovednosti; blahoželá im k posilneniu zastupiteľskej a participatívnej demokracie a zároveň k zlepšeniu účasti verejnosti a legitímnosti rozhodovacieho procesu EÚ; uznáva, že práca ombudsmanky viedla k pozitívnym zmenám v rámci inštitúcií a orgánov Únie;

3. oceňuje vynikajúce vzťahy medzi ombudsmankou Emily O'Reillyovou a Výborom pre petície v roku 2021; oceňuje intenzívnu spoluprácu medzi týmito dvoma orgánmi ako dôležitý nástroj na zvýšenie demokratickej zodpovednosti inštitúcií EÚ; pripomína, že vzťahy s európskym ombudsmanom sú jednou z úloh, ktoré sa Výboru pre petície zverili v rokovacom poriadku Európskeho parlamentu; oceňuje spoločný záujem, ktorý sa odráža vo viacerých uzneseniach založených na vyšetrovaniach ombudsmanky, najmä v súvislosti s transparentnosťou a zodpovednosťou administratívy EÚ v súvislosti s ochorením COVID-19;

([5]) Rozsudok Európskeho súdneho dvora vynesený vo veci T-540/15,l ECLI, ECLI:EU:C:2018:167, bod 41.
([6]) Rozsudok Európskeho súdneho dvora vynesený vo veci C-39/05 P a C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, bod 46 a T-540/15, ECLI:EU:C:2018:167, bod 80, zo 17. októbra 2013, Rada/Access Info Europe, C-280/11 P, ECLI:EU:C:2013:671, bod 33 a z 15. septembra 2016, Herbert Smith Freehills/Rada, T-710/14, ECLI:EU:T:2016:494, bod 35.
([7]) Rozsudky Súdneho dvora zo 22. marca 2011, Access Info Europe/Rada, T-233/09, ECLI:EU:T:2011:105, bod 69 a vo veci T-540/15, ECLI: EU:T:2018:167, bod 98.

4. víta iniciatívy ombudsmanky s cieľom zistiť, ako by inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ mohli občanov informovať o práve verejnosti na prístup k dokumentom; víta verejnú konferenciu o budúcnosti pravidiel prístupu k dokumentom, ktorú zorganizoval úrad ombudsmana 15. novembra 2021 v Bruseli s názvom Prístup k dokumentom EÚ: čo ďalej?;

5. blahoželá ombudsmanke k práci pri vydávaní krátkeho sprievodcu pre administratívu EÚ o tom, aké politiky a postupy by sa mali uplatňovať, aby sa uplatnilo právo verejnosti na prístup k dokumentom EÚ; blahoželá ombudsmanke k poradenstvu poskytovanému prostredníctvom interaktívnej príručky, ktorá je k dispozícii na webovom sídle ombudsmanky;

6. vyjadruje pevné presvedčenie, že prístup občanov ku všetkým dokumentom orgánov európskych inštitúcií, úradov a agentúr je základom participatívnej demokracie a pomáha zlepšiť informovanosť verejnosti o inštitúciách EÚ a ich podporu; víta úsilie ombudsmanky o zlepšenie účasti verejnosti na rozhodovacom procese EÚ a jeho legitimity; poukazuje na to, že právom obrátiť sa na ombudsmana sa posilňuje angažovanosť občanov a ich dôvera v inštitúcie Únie, keďže sa tým zvyšuje transparentnosť a dobrá správa inštitúcií a orgánov EÚ;

7. pripomína, že SDEÚ zdôraznil, že požiadavka nestrannosti, ktorá je záväzná pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry pri plnení ich úloh, má zaručiť rovnaké zaobchádzanie, ktoré je jedným zo základov Európskej únie; zdôrazňuje, že cieľom tejto požiadavky je predchádzať situáciám potenciálneho konfliktu záujmov a vzťahuje sa na všetky okolnosti, o ktorých má úradník alebo zamestnanec rozhodnúť, vzhľadom na zásadný význam záruky nezávislosti a bezúhonnosti, pokiaľ ide o vnútorné fungovanie, ako aj vonkajší obraz inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr Únie ([8]);

8. domnieva sa, že je veľmi dôležité naďalej riadne informovať občanov EÚ o úlohe a rozsahu činností ombudsmana a jeho vplyve na rozvoj inštitúcií Únie;

9. pripomína, že jedným zo spôsobov, ako zlepšiť vnímanie EÚ zo strany občanov, je zabezpečiť, aby bola pre nich dostupnejšia, zrozumiteľnejšia a transparentnejšia; domnieva sa, že umožnenie občanom brať svoje vlády na zodpovednosť by posilnilo demokratické práva občanov a zvýšilo dôveru občanov v rozhodovací proces EÚ; vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na zaručenie čo najvyššieho stupňa transparentnosti; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že napriek viacerým výzvam Európskeho parlamentu a ombudsmanky je súčasná práca Rady stále poznačená nedostatkom transparentnosti a občania nemajú primeraný prístup k legislatívnym dokumentom Rady; vyzýva Radu, aby dodržiava normy transparentnosti demokracie, ako to vyžadujú zmluvy a ako sa požaduje v zmluvách a ako odporúčala ombudsmanka vo svojej osobitnej správe z mája 2018 ([9]);

10. zdôrazňuje, že rok 2021 bol rokom 20. výročia nadobudnutia účinnosti nariadenia o transparentnosti; víta osobitné zameranie úradu ombudsmana na túto tému počas celého roka 2021; konštatuje, že tento systém mal pozitívne účinky, ale mohol by sa lepšie prispôsobiť technologickému vývoju; so znepokojením konštatuje, že súčasné právne predpisy o prístupe verejnosti k dokumentom EÚ sú veľmi zastarané z dôvodu technologického pokroku v oblasti prístupu k dokumentom, z dôvodu nových komunikačných prostriedkov a rôznych spôsobov zaznamenávania, spravovania a uchovávania informácií v posledných desaťročiach; uznáva potrebu revidovať nariadenie o transparentnosti s cieľom postaviť EÚ na čelo prístupu verejnosti k dokumentom a demokratickej transparentnosti pre občanov; víta príspevok ombudsmanky o nariadení o transparentnosti a vyzýva Komisiu, Radu a príslušný výbor Európskeho parlamentu, aby to vzali do úvahy;

11. berie na vedomie skutočnosť, že Komisia, ako uviedla podpredsedníčka Věra Jourová na verejnej konferencii s názvom Prístup k dokumentom EÚ: ako ďalej?, ktorá sa konala 15. novembra 2021, je pripravená pokračovať v legislatívnej práci na prístupe k dokumentom v partnerstve so spoluzákonodarcami;

12. zdôrazňuje skutočnosť, že ombudsmanka začala strategickú iniciatívu zameranú na spôsob, akým administratíva zaznamenáva textové a rýchle správy zaslané/prijaté zamestnancami v rámci ich profesionálnej činnosti; podporuje záväzok ombudsmanky zlepšiť spôsob, akým administratíva EÚ zaobchádza s textovými a rýchlymi správami a inými novými technológiami ako súčasť jej povinností týkajúcich sa transparentnosti;

([8]) Pozri rozsudok z 12. októbra 2022, Vasallo Andrés/Parlament, T-496/21, bod 21 (ECLI:EU:T:2022:628); rozsudok z 27. marca 2019, Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel a Remedia d.o.o./Komisia, C 680/16 P, bod 26 (ECLI:EU:C:2019:257).

([9]) Osobitnú správa európskej ombudsmanky v rámci strategického vyšetrovania OI/2/2017/TE o transparentnosti legislatívneho procesu Rady.

13. berie na vedomie vyšetrovanie ombudsmanky týkajúce sa odmietnutia poskytnúť prístup verejnosti k textovým správam, ktoré si navzájom posielali predsedníčka Komisie a generálny riaditeľ farmaceutickej spoločnosti, o nákupe vakcíny proti ochoreniu COVID-19; pripomína, že textové správy, ktorých obsah súvisí s politikami, činnosťami a rozhodnutiami, ktoré patria do oblasti zodpovednosti inštitúcie, sa považujú za dokumenty EÚ podľa nariadenia o transparentnosti; vyzýva Komisiu, aby v plnej miere dodržiavala zásady etiky, transparentnosti a zodpovednosti voči európskym občanom;

14. zdôrazňuje vyšetrovanie ombudsmanky týkajúce sa spôsobu, akým Komisia vybavila žiadosť o prístup verejnosti k dokumentom týkajúcim sa kvality zdravotníckych rúšok distribuovaných na jar 2020 počas pandémie ochorenia COVID-19; so znepokojením konštatuje, že v čase podania žiadosti a počas krízy v oblasti verejného zdravia Komisia nezabezpečila najvyššiu požadovanú úroveň transparentnosti;

15. zdôrazňuje potrebu monitorovať vykonávanie odporúčaní ombudsmanky o väčšej transparentnosti v legislatívnom procese z roku 2016; víta výzvu ombudsmanky na väčšiu transparentnosť trialógov, pričom uznáva potrebu správnej rovnováhy medzi transparentnosťou a osobitnými výzvami a citlivosťou pri dosahovaní kompromisov v súvislosti s legislatívnymi návrhmi; opakuje svoju výzvu aj na zverejnenie dokumentácie vrátane harmonogramov, programov, zápisníc, preskúmaných dokumentov, pozmeňujúcich návrhov a informácií o delegáciách členských štátov a ich pozícií a zápisníc pred stretnutiami trialógu alebo krátko po nich, v štandardizovanom a ľahko prístupnom online prostredí, štandardne v súlade s nariadením o transparentnosti a judikatúrou SDEÚ;

16. víta rozsiahle strategické vyšetrovanie ombudsmanky týkajúce sa spôsobu, akým Komisia rieši situácie „javu otáčavých dverí“, ako aj vyšetrovania týkajúce sa tohto javu v iných orgánoch Európskej únie, ako sú Európska investičná banka alebo Európska obranná agentúra; pripomína, že dobré riadenie problému otáčavých dverí je nevyhnutné na zachovanie dôvery v inštitúcie EÚ; pripomína svoju výzvu ombudsmanke, aby naďalej zabezpečovala včasné zverejňovanie mien vyšších úradníkov EÚ zapojených do prípadov „javu otáčavých dverí“ a zaručovala plnú transparentnosť v súvislosti so všetkými súvisiacimi informáciami; vyzýva Komisiu, aby sprísnila pravidlá týkajúce sa otáčavých dverí a konfliktu záujmov a zabezpečila, aby sa prísne pravidlá uplatňovali vo všetkých inštitúciách EÚ;

17. blahoželá ombudsmanke k vyšetrovaniu toho, ako Komisia riešila obavy týkajúce sa zloženia fóra na vysokej úrovni o únii kapitálových trhov EÚ, pričom dospela k záveru, že opatrenia Komisie na zmiernenie potenciálnych konfliktov záujmov viedli k skutočnej nezávislosti len siedmich z 28 členov skupiny; zdôrazňuje, že v tomto prípade sa zistilo, že prišlo k nesprávnemu úradnému postupu; vyzýva preto Komisiu, aby zaviedla čo najprísnejšie etické pravidlá s cieľom predchádzať konfliktom záujmov a aby prijala ďalšie opatrenia na riešenie „javu otáčavých dverí“ a plne rešpektovala odporúčania ombudsmanky;

18. víta strategické vyšetrovanie ombudsmanky toho, ako Komisia zabezpečuje transparentnosť svojich vzťahov s lobistami tabakového priemyslu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že s výnimkou Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín (GR SANTE) a Generálneho riaditeľstva pre dane a colnú úniu (GR TAXUD) Komisia stále nezabezpečuje úplnú a proaktívnu transparentnosť stretnutí so zástupcami tabakového priemyslu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že toto zlyhanie oslabuje úplnú verejnú kontrolu, ako sa vyžaduje v ustanoveniach Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o kontrole tabaku (RDKT);

19. poukazuje na to, že v nadväznosti na vyšetrovanie mechanizmu na vybavovanie sťažností agentúry Frontex, v ktorom ombudsmanka upozornila na oneskorenia agentúry pri plnení jej nových povinností v rámci samotného mechanizmu a povinností úradníka pre základné práva, ombudsmanka začala vyšetrovanie z vlastného podnetu zamerané na to, ako agentúra Frontex dodržiava svoje povinnosti v oblasti základných práv a zabezpečuje zodpovednosť v súvislosti s jej rozšírenou zodpovednosťou; zdôrazňuje, že cieľom tohto vyšetrovania bolo objasniť záležitosti týkajúce sa zodpovednosti spoločných operácií agentúry Frontex, činností súvisiacich s návratmi migrantov a podporou migrácie pri preverovaní na vonkajších hraniciach EÚ;

20. víta začatie vyšetrovania úlohy Komisie pri posudzovaní udržateľnosti plynárenských projektov, ktoré Energetické spoločenstvo uvádza ako projekty regionálneho významu – ktoré spája EÚ, krajiny západného Balkánu, krajiny čiernomorského regiónu a Nórsko – po sťažnosti organizácie občianskej spoločnosti, ktorá odsúdila, že Komisia nezabezpečila riadne posúdenie udržateľnosti projektov v oblasti zemného plynu pred zaradením do zoznamu; pripomína, že tieto projekty boli hodnotené podľa metodiky, ktorú Komisia predtým používala pre svoj zoznam projektov spoločného záujmu, ktorý je v súčasnosti neprimeraný a už sa nepoužíva; domnieva sa, že najmä v súčasnom geopolitickom kontexte energetiky by sa energetické projekty podporované alebo financované EÚ mali hodnotiť čo najtransparentnejšie, najkonzistentnejšie a najparticipatívnejšie;

21. víta vyhlásenia ombudsmanky o obchodných postupoch, pričom ako nesprávny úradný postup zdôraznila skutočnosť, že Komisia nedokončila aktualizované posúdenie vplyvu na udržateľnosť pred ukončením obchodných rokovaní medzi EÚ a Mercosurom;

22. zdôrazňuje význam prijatia aktualizovaného štatútu úradu ombudsmana v júni 2021; pripomína, že nový štatút kodifikuje mnohé pracovné postupy úradu v posledných rokoch; víta skutočnosť, že revidovaný štatút poskytuje úradu posilnený právny rámec a zavádza nové záruky, ktoré ďalej zaručujú jeho nezávislosť; vyjadruje pevné presvedčenie, že pridelenie rozpočtu úradu ombudsmana sa musí pozmeniť, aby sa zaistili potrebné zdroje na účinné zvládnutie zvýšeného pracovného zaťaženia a na ďalšie kompetentné plnenie úloh v službách európskych občanov;

23. blahoželá úradu ombudsmana k vykonávaniu a revízii tzv. zrýchleného postupu, ktorého cieľom je rýchlo riešiť sťažnosti týkajúce sa prístupu verejnosti k dokumentom; konštatuje, že postup priniesol vynikajúce výsledky vrátane výrazného skrátenia času spracovania, zvýšenia počtu sťažností na prístup k dokumentom a všeobecnej spokojnosti zainteresovaných strán s tzv. zrýchleným postupom;

24. víta novú stratégiu v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím, ktorú Komisia predložila 3. marca 2021 a ktorá sa vzťahuje na obdobie 2021 až 2030 a stanovuje rámec na vykonávanie dohovoru UNCRPD členskými štátmi a inštitúciami EÚ;

25. víta angažovanosť ombudsmanky; uznáva jej prácu ako členky rámca EÚ zameraného na ochranu, podporu a monitorovanie správneho vykonávania dohovoru UNCRPD inštitúciami EÚ; uznáva úlohu Európy ako globálneho partnera pri podpore začleňovania osôb so zdravotným postihnutím;

26. zdôrazňuje výsledky dvoch vyšetrovaní týkajúcich sa toho, ako sa vynakladajú finančné prostriedky EÚ v inštitúciách sociálnej starostlivosti; víta strategické vyšetrovanie ombudsmanky týkajúce sa spôsobu, akým Komisia monitoruje fondy EÚ používané na presadzovanie práva osôb so zdravotným postihnutím a starších osôb na nezávislý život,

27. víta zoznam najlepších postupov na uspokojenie potrieb osôb so zdravotným postihnutím počas núdzových situácií vypracovaný na základe strategickej iniciatívy zameranej na to, ako Komisia zohľadňuje osobitné potreby zamestnancov so zdravotným postihnutím v súvislosti s ochorením COVID-19; nabáda ombudsmanku a jej úrad, aby pokračovali vo svojej práci v prospech osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečili, aby mohli tieto osoby v plnej miere využívať svoje právo podať sťažnosť európskemu ombudsmanovi;

28. blahoželá ombudsmanke k rozšíreniu úlohy Európskej siete ombudsmanov pri budovaní kapacít a výmene najlepších postupov medzi úradmi ombudsmanov členských štátov, krajinami EHS a kandidátskymi krajinami EÚ; blahoželá Európskej sieti ombudsmanov k organizácii cielených webinárov zameraných na rôzne témy vrátane umelej inteligencie a elektronickej verejnej správy vo verejných správach, mechanizmu agentúry Frontex na podávanie sťažností a monitorovanie nútených návratov a inštitucionálnej starostlivosti, využívania finančných prostriedkov EÚ a ponaučení z pandémie ochorenia COVID-19;

29. nabáda ombudsmanku, aby pokračovala v spolupráci s národnými ombudsmanmi prostredníctvom Európskej siete ombudsmanov; domnieva sa, že je potrebné zintenzívniť komunikáciu a výmenu najlepších postupov s vnútroštátnymi a regionálnymi ombudsmanmi a európskou ombudsmankou a medzi nimi s cieľom zabezpečiť, aby boli občania lepšie informovaní o svojich právach a dostali lepšie usmernenia pri podávaní sťažností; vyzýva túto sieť, aby zvážila úlohu, ktorú by mohli zohrávať národní a regionálni ombudsmani pri zvyšovaní účasti občanov EÚ na rozhodovacom procese EÚ;

30. blahoželá Generálnemu riaditeľstvu Komisie pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ a ESVČ k tomu, že minulý rok získali Cenu európskej ombudsmanky za dobrú správu vecí verejných za ich značné úsilie o pomoc repatriácii viac ako pol milióna občanov EÚ, ktorí uviazli na celom svete v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19;

31. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie a správu Výboru pre petície Rade, Komisii, európskemu ombudsmanovi, vládam a parlamentom členských štátov a ombudsmanom alebo rovnocenným orgánom členských štátov.